

STORTINGET

Innst. 59 L

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Prop. 156 LS (2024–2025)

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i verdipapirhandelloven mv. (kapitalkrav for verdipapirforetak)

Til Stortinget

rer langt på vei de samme temaene som reguleres i kapitalkravsregelverket for banker, men er tilpasset verdipapirforetakenes virksomhet og den risikoen som verdipapirforetakenes virksomhet medfører.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Innledning

Finansdepartementet foreslår i proposisjonen endringer i verdipapirhandelloven, lov om alternative investeringsfond, finansforetaksloven og lov om EØS-finanstilsyn til gjennomføring av EØS-regler som svarer til Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/2034 av 27. november 2019 om tilsyn med verdipapirforetak og om endring av direktiv 2002/87/EF, 2009/65/EF, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU og 2014/65/EU (heretter omtalt som verdipapirforetaksdirektivet/IFD) og Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/2033 av 27. november 2019 om tilsynsmessige krav til verdipapirforetak og om endring av forordning (EU) nr. 1093/2010, (EU) nr. 575/2013, (EU) nr. 600/2014 og (EU) nr. 806/2014 (heretter omtalt som verdipapirforetaksforordningen/IFR).

Verdipapirforetaksdirektivet og -forordningen fastsetter et nytt kapitalkravsregelverk for verdipapirforetak. Formålet med rettsaktene er å innføre et kapitalkravsregelverk med tilhørende tilsynsoppfølging som er mer tilpasset verdipapirforetak. Verdipapirforetak har frem til i dag vært underlagt det samme kapitalkravsregelverket som banker, som i hovedsak er utformet på bakgrunn av den risikoen banker står overfor. Verdipapirforetaksdirektivet og -forordningen regule-

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Frode Jacobsen, lederen Tuva Moflag, Tellef Inge Mørland, Even A. Røed og Maria Aasen-Svensrud, fra Fremskrittspartiet, Hilde Grande, Martin Virkesdal Jonsterhaug, Hans Andreas Limi og Tom Staahle, fra Høyre, Henrik Asheim og Nikolai Astrup, fra Sosialistisk Venstreparti, Marthe Hammer, fra Senterpartiet, Bjørn Arild Gram, fra Rødt, Mimir Kristjánsson, fra Miljøpartiet De Grønne, Margit Bye, fra Kristelig Folkeparti, Jørgen H. Kristiansen, og fra Venstre, Abid Raja, viser til at regjeringens forslag til lovendringer behandles i denne innstillingen. EØS-komiteens beslutning om innlemmelse av verdipapirforetaksdirektivet og -forordningen i EØS-avtalen behandles i Innst. 60 S (2025–2026).

Komiteen viser til at lovforslaget vil innebære at Norge innfører et nytt EU-regelverk (IFD/IFR). De nye reglene bestemmer hvor mye kapital og likvide midler verdipapirforetak må ha, og hvordan de skal vurderes og følges opp.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser videre til at foretakene i dag er underlagt mange av de samme kravene som bankene. De nye reglene er ment å gjøre kravene bedre tilpasset foretakenes egenart og å gjøre kravene mer treffsikre og bedre tilpasset risikoen i bransjen.

Flertallet merker seg at forslaget i proposisjonen ikke medfører økte kostnader for staten. Endringene vil kunne medføre noe økt arbeid for Finanstilsynet, men dette skal dekkes innen dagens rammer.

Flertallet ber regjeringen legge til grunn regelverkets intensjon om harmonisering og like konkurransevilkår i hele EØS-området i arbeidet med innføringen av endringene.

Flertallet slutter seg med dette til forslaget om lovendringer.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt går imot innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/2034 og forordning (EU) 2019/2033, og viser til egne merknader i Innst. 60 S (2025–2026).

Disse medlemmer er kritiske til at departementet ikke velger å benytte handlingsrommet i verdipapirforetaksdirektivet til å innføre strengere nasjonale regler for bonustak, hvor stor variabel godtgjørelse kan være i forhold til fast godtgjørelse, slik Finanstilsynet opprinnelig anbefalte.

Disse medlemmer viser til at hovedformålet med et slik bonustak ifølge departementet er «å motvirke høy risikotaking hos foretakene, og på den måten ivareta finansiell stabilitet».

Disse medlemmer mener hensynet til finansiell stabilitet bør veie tyngre enn et ønske om å følge EUs anbefaling om «harmonisering og forenkling av regelverk i finanssektoren for å styrke Europas konkurransekraft».

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i verdipapirhandelloven mv. (kapitalkrav for verdipapirforetak)

I

I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 8-1 første ledd skal lyde:

(1) EØS-avtalen vedlegg IX forordning (EU) nr. 600/2014 (om markeder for finansielle instrumenter (verdipapirmarkedsforordningen)) som endret ved forordning (EU) nr. 1033/2016, *forordning (EU) 2019/2033* og forordning (EU) 2022/858 gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 9-4 første ledd nr. 4 skal lyde:

4. §§ 9-39 til 9-57,

§ 9-16 første ledd nr. 10 oppheves.

§ 9-16 fjerde ledd oppheves.

Nåværende femte ledd blir fjerde ledd.

§ 9-36 fjerde ledd skal lyde:

(4) Krav om tillatelse etter første ledd gjelder ikke dersom Finanstilsynet har truffet vedtak om likeverdighet i medhold av *åttende* ledd og foretaket har tillatelse etter artikkel 46 til 49 i verdipapirmarkedsforordningen. *Krav om tillatelse etter første ledd gjelder heller ikke dersom det ytes tjenester direkte fra forretningssted utenfor EØS utelukkende på kundens eget initiativ. Et slikt initiativ fra en kunde gir ikke rett til å markedsføre nye kategorier av investeringsprodukter eller investeringstjenester overfor den berørte kunden uten tillatelse. Dersom tredjestatsforetaket retter henvendelser til kunder eller potensielle kunder i Norge, herunder gjennom en enhet som opptrer på dets vegne, gjennom en enhet som har nære forbindelser til foretaket, eller en person som opptrer på en slik enhets vegne, skal tjenesten ikke anses ytt utelukkende på kundens eget initiativ, med forbehold for gruppeinterne forbindelser.*

§ 9-36 nytt sjettede ledd skal lyde:

(6) *Filial av tredjestatsforetak skal årlig rapportere om følgende til Finanstilsynet:*

- 1. størrelsen og omfanget av de tjenester som ytes, og den virksomhet som drives, av filialen her i riket,*
- 2. for tredjestatsforetak som driver virksomhet som nevnt i § 2-1 første ledd nr. 3, deres månedlige minimums-, gjennomsnitts- og maksimumseksposering overfor motparter i EØS-området,*
- 3. for tredjestatsforetak som yter tjenester som nevnt i § 2-1 første ledd nr. 6, den samlede verdien av finansielle instrumenter med opprinnelse hos motparter i EØS som det er gitt fulltegningsgaranti for, eller som er plassert med fulltegningsgaranti de siste tolv månedene,*
- 4. omsetningen og den samlede verdien av midler som knytter seg til tjenester som ytes, og virksomhet som drives, her i riket,*

5. *en detaljert beskrivelse av investorbeskyttelsesordningene som er tilgjengelige for filialens kunder, herunder kundenes rettigheter etter erstatningsordningen som nevnt i annet ledd nr. 7,*
6. *risikostyringspolitikken og -ordningene som filialen anvender ved tjenesteyting og virksomhet her i riket,*
7. *styringsordningene, herunder personer med nøkkel-funksjoner i filialens virksomhet,*
8. *annen informasjon som Finanstilsynet finner nødvendig for å muliggjøre en allsidig overvåkning av filialens virksomhet.*

Nåværende sjette og syvende ledd blir syvende og nytt åttende ledd.

§§ 9-39 til 9-49 oppheves.

I kapittel 9 skal avsnitt VIII lyde:

VIII Kapitalforhold mv.

§ 9-39 Verdpapirforetaksforordningen

(1) EØS-avtalen vedlegg IX nr. 19c forordning (EU) 2019/2033 (om tilsynskrav for verdpapirforetak (verdpapirforetaksforordningen)) gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

(2) Når det i lov eller forskrift vises til verdpapirforetaksforordningen, menes forordningen slik den er gjennomført i første ledd.

(3) Verdpapirforetak som nevnt i verdpapirforetaksforordningen artikkel 1 nr. 2 og 5 skal følge reglene i finansforetaksloven kapittel 13 til 15, 17, 18 og 22 med forskrifter, slik disse gjelder for kredittforetak. Reglene i §§ 9-42 til 9-57 gjelder ikke for slike verdpapirforetak.

(4) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her og i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i første ledd til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

§ 9-40 Tilsynsregime for store verdpapirforetak

(1) Finanstilsynet kan bestemme at verdpapirforetak som har tillatelse til å yte investeringstjenester eller drive investeringsvirksomhet som nevnt i § 2-1 første ledd nr. 3 og 6, og som har samlede verdier på et beløp i norske kroner som minst svarer til 5 milliarder euro, beregnet som et gjennomsnitt over de siste tolv månedene, skal være underlagt forordning (EU) nr. 575/2013, som gjennomført i forskrift fastsatt med hjemmel i finansforetaksloven § 1-8, forutsatt at ett av følgende vilkår er oppfylt:

1. verdpapirforetaket driver virksomheten i et slikt omfang at dets sammenbrudd eller betalingsvanskeligheter kan føre til systemrisiko,

2. verdpapirforetaket er et clearingmedlem som definert i verdpapirforetaksforordningen artikkel 4 nr. 1 punkt 3,
3. Finanstilsynet anser det rettferdiggjort og forholdsmessig i lys av størrelsen, arten, omfanget og kompleksiteten til verdpapirforetakets virksomhet, tatt i betraktning:
 - a. verdpapirforetakets betydning for økonomien i EØS eller i Norge,
 - b. omfanget av verdpapirforetakets grensekryssende virksomhet, eller
 - c. i hvilken grad verdpapirforetaket er sammenvevd med det finansielle systemet.

(2) Tilbakekall av en beslutning etter første ledd skal meddeles verdpapirforetaket uten opphold.

(3) Beslutning etter første ledd bortfaller når verdpapirforetaket ikke lenger oppfyller beløpsterskelen, beregnet over en sammenhengende periode på tolv måneder.

(4) Denne bestemmelsen gjelder ikke for vare- og utslippskvoteforhandlere, innretninger for kollektive investeringer eller forsikringsforetak.

(5) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her.

§ 9-41 Startkapital

(1) Verdpapirforetak med tillatelse til å yte investeringstjenester eller drive investeringsvirksomhet som nevnt i § 2-1 første ledd nr. 3 og 6 skal ha en startkapital på et beløp i norske kroner som minst svarer til 750 000 euro.

(2) Verdpapirforetak med tillatelse til å yte investeringstjenester eller drive investeringsvirksomhet som nevnt i § 2-1 første ledd nr. 1, 2, 4, 5 og 7 og som ikke har tillatelse til å håndtere kunders finansielle instrumenter eller finansielle midler, skal ha en startkapital på et beløp i norske kroner som minst svarer til 75 000 euro.

(3) Verdpapirforetak med tillatelse til å yte investeringstjenester eller drive investeringsvirksomhet som nevnt i § 2-1 første ledd nr. 9 og som handler for egen regning eller har tillatelse til det, skal ha en startkapital på et beløp i norske kroner som minst svarer til 750 000 euro.

(4) Verdpapirforetak som ikke er omfattet av første, annet eller tredje ledd, skal ha en startkapital på et beløp i norske kroner som minst svarer til 150 000 euro.

(5) Startkapitalen skal være sammensatt i samsvar med verdpapirforetaksforordningen artikkel 9.

§ 9-42 Vurdering av samlet kapital- og likviditetsbehov

(1) Et verdpapirforetak som ikke oppfyller vilkårene i verdpapirforetaksforordningen artikkel 12 nr. 1, skal ha betryggende, effektive og omfattende rutiner, strategier og prosedyrer for løpende å vurdere og opprettholde omfanget, typen og fordelingen av intern ka-

pital og likvide midler som det anser tilstrekkelig til å dekke arten og omfanget av risikoene som verdipapirforetaket kan utgjøre for andre, og som det selv er eller kan bli utsatt for.

(2) Rutinene, prosedyrene og strategiene etter første ledd skal være hensiktsmessige og stå i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten til verdipapirforetakets virksomhet og skal være underlagt regelmessig intern gjennomgang.

(3) Finanstilsynet kan, i den utstrekning det anses hensiktsmessig, be om at kravene i første og annet ledd anvendes av et verdipapirforetak som oppfyller vilkårene i verdipapirforetaksforordningen artikkel 12 nr. 1.

§ 9-43 Anvendelsesområdet for §§ 9-44 til 9-51

(1) §§ 9-44 til 9-51, unntatt § 9-47 første ledd nr. 1, 3 og 4, gjelder ikke for verdipapirforetak som oppfyller vilkårene i verdipapirforetaksforordningen artikkel 12 nr. 1.

(2) Oppfyller et verdipapirforetak vilkårene i verdipapirforetaksforordningen artikkel 12 nr. 1 etter først ikke å ha gjort det, gjelder første ledd når verdipapirforetaket har oppfylt vilkårene i seks sammenhengende måneder og verdipapirforetaket har gitt Finanstilsynet melding om dette.

(3) Finner et verdipapirforetak at det ikke lenger oppfyller vilkårene i verdipapirforetaksforordningen artikkel 12 nr. 1, skal det gi melding om dette til Finanstilsynet og anvende §§ 9-44 til 9-51 innen 12 måneder fra dette tidspunktet. Kravene i § 9-49 skal uansett anvendes for godtgjørelse tildelt i regnskapsåret som etterfølger regnskapsåret hvor verdipapirforetaket fant at det ikke lenger oppfyller de nevnte vilkårene.

(4) Ved konsolidert tilsyn etter verdipapirforetaksforordningen artikkel 7 gjelder kravene i §§ 9-44 til 9-51 for verdipapirforetaket på individuelt og konsolidert grunnlag. Dette gjelder likevel ikke for datterforetak etablert i en tredjestat dersom morforetaket i EØS godtgjør at anvendelsen av kravene i §§ 9-44 til 9-51 ikke er tillatt etter denne tredjestatens lovgivning.

(5) Ved anvendelse av gruppekapitalkravet i verdipapirforetaksforordningen artikkel 8 gjelder kravene i §§ 9-44 til 9-51 for verdipapirforetaket på individuelt grunnlag.

§ 9-44 Virksomhetsstyring

(1) Et verdipapirforetak skal ha robuste styringsordninger, herunder:

1. en klar organisasjonsstruktur med klart definerte, gjennomsiktede og konsistente ansvarslinjer,
2. effektive fremgangsmåter for å identifisere, styre, overvåke og rapportere risikoene som verdipapirforetaket er eller kan bli utsatt for, eller risikoene som det utgjør eller kan utgjøre for andre,

3. tilstrekkelige interne kontrollordninger, herunder betryggende administrasjons- og regnskapsrutiner,
4. en kjønnsnøytral godtgjørelsesordning og -praksis som er i samsvar med og fremmer betryggende og effektiv risikostyring.

(2) Ved fastleggelsen av ordningene i første ledd skal det tas hensyn til bestemmelsene i §§ 9-46 til 9-50.

(3) Ordningene i første ledd skal være hensiktsmessige og stå i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten i de iboende risikoene ved verdipapirforetakets forretningsmodell og virksomhet.

§ 9-45 Land for land-rapportering

(1) Et verdipapirforetak som er etablert i et annet land gjennom filial eller gjennom datterselskap som er en finansinstitusjon som definert i forordning (EU) nr. 575/2013 artikkel 4 nr. 1 punkt 26, skal for hvert land årlig offentliggjøre følgende:

1. datterselskapers og filialers navn, virksomhetsområder og geografiske beliggenhet,
2. omsetning,
3. antall årsverk,
4. resultat før skatt,
5. skatt,
6. mottatte offentlige tilskudd/subsidier.

(2) Opplysningene skal revideres i henhold til lov 20. november 2020 nr. 128 om revisjon og revisorer. Opplysningene skal, om mulig, publiseres som et vedlegg til verdipapirforetakets årsregnskap, eller eventuelt verdipapirforetakets konsoliderte årsregnskap.

§ 9-46 Styrets rolle i risikostyringen

(1) Et verdipapirforetaks styre skal godkjenne og regelmessig vurdere strategier og retningslinjer for verdipapirforetakets risikovilje og for å styre, overvåke og kontrollere risikoer som verdipapirforetaket er eller kan bli utsatt for, i lys av makroøkonomiske forhold og verdipapirforetakets virksomhet.

(2) Styret skal sette av tilstrekkelig tid til å sikre en grundig vurdering av forholdene som omfattes av første ledd, og skal tildele tilstrekkelige ressurser til styringen av alle materielle risikoer som verdipapirforetaket er utsatt for.

(3) Verdipapirforetaket skal etablere rapporteringslinjer til styret for enhver vesentlig risiko og for enhver risikostyringsordning som fastsettes eller endres.

(4) Et verdipapirforetak som har balanseførte og ikke-balanseførte eiendeler på et beløp i norske kroner som minst svarer til 100 millioner euro, beregnet som et gjennomsnitt over en fireårsperiode umiddelbart forut for inneværende regnskapsår, skal ha et risikoutvalg.

(5) Risikoutvalget etter fjerde ledd skal være sammensatt av styremedlemmer som ikke inngår i den faktiske ledelsen av verdipapirforetaket. Medlemmene av risikoutvalget skal ha tilstrekkelig kunnskap, kvalifika-

sjoner og erfaring til fullt ut å forstå, styre og overvåke verdipapirforetakets risikostrategi og risikovilje. Risiko-utvalget skal gi råd til styret om verdipapirforetakets samlede aktuelle og fremtidige risikovilje og risikostrategi og bistå styret i overvåkingen av den øverste ledelsens gjennomføring av strategien. Styret skal beholde det øverste ansvaret for verdipapirforetakets risikostrategier og -ordninger.

(6) Styret, og risikoutvalget dersom det er opprettet, skal sikre seg tilgang til informasjon om risiko som verdipapirforetaket er eller kan bli utsatt for.

§ 9-47 Risikostyring

(1) Et verdipapirforetak skal ha robuste strategier, retningslinjer, fremgangsmåter og systemer for å identifisere, måle, styre og overvåke følgende:

1. vesentlige kilder til og virkninger av risiko for kunder og enhver vesentlig innvirkning på ansvarlig kapital,
2. vesentlige kilder til og virkninger av risiko for markeder og enhver vesentlig innvirkning på ansvarlig kapital,
3. vesentlige kilder til og virkninger av risiko for verdipapirforetaket, særlig slike som kan bruke opp verdipapirforetakets tilgjengelige ansvarlige kapital,
4. likviditetsrisiko innenfor relevante tidshorisonter, herunder innenfor samme dag, for å sikre at verdipapirforetaket opprettholder et tilstrekkelig nivå av likvide ressurser, herunder for å håndtere vesentlige risikokilder som nevnt i nr. 1 til 3.

(2) Strategiene, retningslinjene, fremgangsmåtene og systemene i første ledd skal stå i forhold til verdipapirforetakets kompleksitet, risikoprofil og virksomhetsomfang og risikotoleransen som er fastsatt av styret, og skal gjenspeile verdipapirforetakets betydning i hver EØS-stat hvor verdipapirforetaket driver virksomhet.

(3) Verdipapirforetaket skal vurdere behovet for ansvarsforsikring.

(4) Som vesentlige kilder til risiko for verdipapirforetaket regnes blant annet vesentlige endringer i den bokførte verdien av eiendeler, herunder krav mot tilknyttede agenter, betalingsudyktighet hos kunder eller motparter, posisjoner i finansielle instrumenter, utenlandsk valuta, utenlandske varer og forpliktelser etter ytelsesbaserte pensjonsordninger.

(5) Et verdipapirforetak som må avvike eller innstille sin virksomhet, skal, ved å ta hensyn til levedyktigheten og bærekraftigheten til dets forretningsmodell og -strategi, legge tilbørlig vekt på krav og nødvendige ressurser som er realistiske med hensyn til tidsramme og opprettholdelse av ansvarlig kapital og likvide midler, gjennom hele forløpet med uttredd fra markedet.

(6) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her.

§ 9-48 Godtgjørelsesordninger

(1) Et verdipapirforetaks godtgjørelsesordning skal, for ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for verdipapirforetakets risikoprofil eller midlene det forvalter, herunder ledende ansatte, ansatte med kontrollfunksjoner og ansatte med tilsvarende godtgjørelse som ledende ansatte, oppfylle følgende krav:

1. godtgjørelsesordningen skal være klart dokumentert, være hensiktsmessig og stå i forhold til verdipapirforetakets størrelse og interne organisasjon og virksomhetens art, omfang og kompleksitet,
2. godtgjørelsesordningen skal være i samsvar med verdipapirforetakets forretningsstrategi og mål og ta hensyn til langsiktige virkninger av foretatte investeringsbeslutninger,
3. godtgjørelsesordningen skal inneholde tiltak for å unngå interessekonflikter, oppfordre til ansvarlig forretningsførsel og fremme risikobevissthet og forsiktig risikotaking,
4. verdipapirforetakets styre skal vedta og regelmessig gjennomgå godtgjørelsesordningen og skal ha det øverste ansvaret for å overvåke gjennomføringen av den,
5. gjennomføringen av godtgjørelsesordningen skal minst årlig undergis en sentral og uavhengig internkontroll av en kontrollfunksjon,
6. ansatte med kontrollansvar skal være uavhengige av forretningsområdene de kontrollerer og ha nødvendig autoritet og skal godtgjøres i samsvar med måloppnåelse knyttet til deres funksjoner, uavhengig av resultatet i forretningsområdene de kontrollerer,
7. godtgjørelsen av den øverste ledelsen i risikostyrings- og kontrollfunksjonene skal være underlagt direkte tilsyn av godtgjørelsesutvalget, eller av styret dersom et godtgjørelsesutvalg ikke er opprettet,
8. godtgjørelsesordningen skal skille klart mellom kriteriene for å fastsette henholdsvis fast og variabel godtgjørelse,
9. det skal være et passende forholdstall mellom fast og variabel godtgjørelse, og den faste delen av godtgjørelsen skal være tilstrekkelig høy til at verdipapirforetaket kan unnlate å utbetale den variable delen av godtgjørelsen.

(2) Departementet kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om hvilke ansatte som skal anses å ha arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for verdipapirforetakets risikoprofil eller midlene det forvalter, og kan for øvrig fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her.

§ 9-49 Variabel godtgjørelse

(1) Variabel godtgjørelse som tildeles og utbetales av et verdipapirforetak til ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for verdipapirforetakets risi-

koprofil eller midlene det forvalter, skal oppfylle kravene i denne bestemmelsen på en måte som er hensiktsmessig for verdipapirforetakets størrelse og interne organisering og virksomhetens art, omfang og kompleksitet.

(2) Variabel godtgjørelse som tildeles og utbetales, skal oppfylle følgende krav:

1. resultatavhengig variabel godtgjørelse skal baseres på en kombinasjon av vurdering av vedkommende person, vedkommende forretningsenhet og verdipapirforetaket som helhet,
2. ved vurderingen av den ansattes prestasjoner skal det tas hensyn til både finansielle og ikke-finansielle kriterier,
3. vurderingen av resultatene etter nr. 1 skal være basert på en flerårsperiode, som tar hensyn til verdipapirforetakets forretningscyklus og -risikoer,
4. den variable godtgjørelsen skal ikke svekke verdipapirforetakets evne til å sikre et betryggende kapitalgrunnlag,
5. garantert variabel godtgjørelse kan bare benyttes ved nyansettelser, begrenset til det første året, og bare der verdipapirforetaket har et solid kapitalgrunnlag,
6. sluttvederlag ved opphør av arbeidsforhold skal tilpasses de resultater som er oppnådd over tid, og utformes slik at manglende resultater ikke blir belønnet,
7. godtgjørelsesavtaler som gjelder kompensasjon eller utløsning fra arbeidskontrakt i tidligere arbeidsforhold, skal være tilpasset verdipapirforetakets langsiktige interesser,
8. ved måling av resultater skal det tas hensyn til alle typer aktuelle og fremtidige risikoer og kostnader som gjelder behov for kapital og likviditet etter verdipapirforetaksforordningen,
9. tildelingen av variable godtgjørelseskomponenter i verdipapirforetaket skal ta hensyn til alle typer aktuelle og fremtidige risikoer.

(3) Minst halvparten av årlig variabel godtgjørelse skal gis i form av aksjer eller andre egenkapitalinstrumenter utstedt av verdipapirforetaket eller et annet foretak i gruppen det tilhører, eller i form av betinget kapital som avspeiler verdipapirforetakets verdiutvikling.

(4) Minst 40 prosent av den variable godtgjørelsen skal utsettes utbetalt over en periode på minst tre år. Dersom den variable godtgjørelsen utgjør et meget stort beløp sett i lys av blant annet verdipapirforetakets virksomhet og lønnsnivået i verdipapirforetaket, skal minst 60 prosent av den variable godtgjørelsen utsettes utbetalt over en periode på minst tre år. Perioden skal ta hensyn til verdipapirforetakets underliggende forretningscyklus, virksomhetens art og risiko og den aktuelle ansattes arbeidsoppgaver.

(5) Opptil 100 prosent av variabel godtgjørelse skal reduseres dersom resultatutviklingen i verdipapirforetaket eller etterfølgende resultater tilsier dette. Verdipapirforetaket skal fastsette spesifikke kriterier for fradrag og tilbakebetaling som særlig skal hensynta situasjoner hvor den ansatte har deltatt i eller vært ansvarlig for atferd som har resultert i betydelig tap for verdipapirforetaket, og situasjoner hvor den ansatte ikke lenger anses egnet og skikket.

(6) Dersom en ansatt forlater verdipapirforetaket før pensjonsalder, skal verdipapirforetaket tilbakeholde skjønnsmessig fastsatte pensjonsytelser i form av instrumenter som er nevnt i tredje ledd, i en periode på fem år. Når en ansatt når pensjonsalder og går ut i pensjon, skal de skjønnsmessig fastsatte pensjonsytelsene utbetales i form av instrumenter som er nevnt i tredje ledd, etter en periode på fem år.

(7) Personer som nevnt i første ledd skal ikke ha avtaler eller forsikringer som sikrer mot bortfall av variabel godtgjørelse. Verdipapirforetaket må også påse at variabel godtgjørelse ikke utbetales gjennom finansielle ordninger eller metoder som innebærer en omgåelse av godtgjørelsesreglene eller verdipapirforetaksforordningen.

(8) Et verdipapirforetak som mottar statlige støtte tiltak etter finansforetaksloven § 20-28, skal ikke utbetale variabel godtgjørelse til medlemmer av verdipapirforetakets ledelse. Variabel godtgjørelse til andre ansatte skal være begrenset til en andel av nettoinntektene dersom variabel godtgjørelse ville være uforenlig med ivaretagelsen av et forsvarlig kapitalgrunnlag og verdipapirforetakets rettidige utreden fra slike statlige støtte tiltak.

(9) Tredje, fjerde og sjette ledd gjelder ikke for et verdipapirforetak dersom verdien av balanseførte og ikke-balanseførte eiendeler i gjennomsnitt er under et beløp i norske kroner som minst svarer til 100 millioner euro, beregnet som et gjennomsnitt over de siste fire regnskapsårene forut for inneværende regnskapsår. Tredje, fjerde og sjette ledd gjelder heller ikke for en ansatt med en årlig variabel godtgjørelse på under et beløp i norske kroner som minst svarer til 50 000 euro, og som ikke utgjør mer enn en fjerdedel av den ansattes samlede årlige godtgjørelse.

(10) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her.

§ 9-50 Godtgjørelsesutvalg

(1) Et verdipapirforetak som har balanseførte og ikke-balanseførte eiendeler på et beløp i norske kroner som minst svarer til 100 millioner euro, beregnet som et gjennomsnitt over en fireårsperiode umiddelbart forut for inneværende regnskapsår, skal ha et godtgjørelsesutvalg. Inngår verdipapirforetaket i en gruppe, kan godtgjørelsesutvalget etableres på gruppenivå.

(2) Godtgjørelsesutvalget skal ha en balansert kjønns sammensetning og skal bestå av hele eller deler av styret og minst en representant for de ansatte.

(3) Godtgjørelsesutvalget skal utøve en kvalifisert og uavhengig bedømmelse av godtgjørelsesordninger og -praksiser og insentivene for styring av risiko, kapital og likviditet. Godtgjørelsesutvalget skal forberede alle saker om godtgjørelsesordningen som skal avgjøres av styret.

§ 9-51 Rapportering av særlig høy godtgjørelse

Verdipapirforetak skal gi melding til Finanstilsynet om antall ansatte som mottar årlig godtgjørelse på et beløp i norske kroner som minst svarer til 1 million euro, inndelt i lønnsgrupper med intervaller på 1 million euro og med opplysning for hver enkelt ansatt om ansvarsområde, forretningsområde og hovedelementene i lønn, bonus, langsiktige utdelinger og pensjonsbidrag.

§ 9-52 Tilsynsmessig oppfølging

(1) Finanstilsynet skal se til at verdipapirforetak har hensiktsmessige og klare retningslinjer og rutiner, i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov, for vurdering, styring og kontroll av risiko og kapitalbehov.

(2) Ved fastsettelsen av hyppigheten og intensiteten i den tilsynsmessige oppfølgingen skal Finanstilsynet ta hensyn til størrelsen, arten, omfanget og kompleksiteten til verdipapirforetakets virksomhet og verdipapirforetakets betydning for det finansielle systemet.

(3) Finanstilsynet skal minst hvert tredje år ettergå verdipapirforetakenes bruk av interne modeller for kapitalkravs beregning. Dersom de interne modellene ikke er presise eller kravene til bruk av interne modeller ikke er oppfylt, kan Finanstilsynet pålegge tiltak eller trekke tilbake tillatelsen til å bruke interne modeller.

(4) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her.

§ 9-53 Retting og pålegg

Verdipapirforetak som ikke oppfyller kravene etter §§ 9-39 til 9-51 eller forskrifter fastsatt i medhold av disse bestemmelsene, skal straks iverksette nødvendige tiltak for å rette opp dette. Ved manglende etterlevelse av kravene, eller i forbindelse med tilsynsmessig oppfølging etter § 9-52, kan Finanstilsynet pålegge foretaket:

1. et høyere kapitalkrav enn det som følger av verdipapirforetaksforordningen artikkel 11 i samsvar med § 9-54, eller justeringer i krav til ansvarlig kapital og likvide midler ved vesentlige endringer i verdipapirforetakets virksomhet,
2. å endre ordninger, prosesser, mekanismer og strategier for å etterleve kravene i §§ 9-42 og 9-44,
3. å fremlegge en plan for å gjenopprette etterlevelse, som skal legges frem senest innen tolv måneder.

Finanstilsynet kan sette en tidsfrist for gjennomføringen av planen og gi pålegg om forbedringer knyttet til omfang og frist,

4. å anvende en særskilt avsetningspolitikk eller behandle eiendeler på en bestemt måte i forbindelse med kravene til ansvarlig kapital,
5. å endre eller begrense virksomheten,
6. å redusere risikoen ved foretakets virksomhet, produkter og systemer, herunder utkontraktert virksomhet,
7. å begrense variabel godtgjørelse til en prosentandel av foretakets nettoresultat for å sikre kapitalgrunnlaget i foretaket,
8. å benytte nettoresultatet til å styrke ansvarlig kapital,
9. ikke å betale utbytte og rente på kjernekapital,
10. ytterligere og hyppigere rapporteringskrav, herunder om kapital- og likviditetsposisjoner,
11. særskilte likviditetskrav i samsvar med § 9-55,
12. ytterligere offentliggjøringskrav.

§ 9-54 Ytterligere kapitalkrav

(1) Ytterligere kapitalkrav etter § 9-53 nr. 1 skal pålegges dersom minst ett av følgende vilkår er oppfylt:

1. verdipapirforetaket er utsatt for vesentlige risikoer eller risikoelementer eller utgjør en vesentlig risiko for andre, og disse risikoene er ikke tilstrekkelig dekket av kravene til ansvarlig kapital,
2. verdipapirforetaket oppfyller ikke kravene i §§ 9-42 og 9-44, og det er ikke sannsynlig at andre tilsynstiltak vil være tilstrekkelige til å forbedre ordningene, prosessene, mekanismene og strategiene innenfor en hensiktsmessig tidsramme,
3. justeringer av en forsvarlig verddivurdering av handelsporteføljen er ikke tilstrekkelig til at verdipapirforetaket kan selge eller sikre sine posisjoner innenfor en kort periode uten å lide vesentlige tap under normale markedsforhold,
4. tilsynet med bruk av interne modeller viser at manglende etterlevelse av kravene til bruk av interne modeller sannsynligvis vil føre til et utilstrekkelig kapitalnivå,
5. verdipapirforetaket har gjentatte ganger unnlatt å øke ansvarlig kapital på bakgrunn av anbefalinger fra Finanstilsynet.

(2) Av ytterligere kapitalkrav pålagt etter § 9-53 nr. 1 skal minst tre fjerdedeler oppfylles med kjernekapital, og minst tre fjerdedeler av kjernekapitalen skal oppfylles med ren kjernekapital.

(3) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her.

§ 9-55 Særskilte likviditetskrav

(1) Særskilte likviditetskrav etter § 9-53 nr. 11 skal pålegges verdipapirforetak som er underlagt likviditets-

krav etter verdipapirforetaksforordningen artikkel 43 nr. 1, dersom minst ett av følgende vilkår er oppfylt:

1. verdipapirforetaket er utsatt for likviditetsrisiko eller elementer av likviditetsrisiko som er vesentlig og ikke tilstrekkelig dekket av likviditetskravene i verdipapirforetaksforordningen femte del,
2. verdipapirforetaket oppfyller ikke kravene i §§ 9-42 og 9-44, og det er ikke sannsynlig at andre tilsynstiltak vil være tilstrekkelige til å forbedre ordningene, prosessene, mekanismene og strategiene innenfor en hensiktsmessig tidsramme.

(2) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her.

§ 9-56 Offentliggjøringskrav

(1) Finanstilsynet kan pålegge verdipapirforetak som nevnt i verdipapirforetaksforordningen artikkel 46 nr. 1 og 2 å offentliggjøre informasjonen som nevnt i disse bestemmelsene mer enn en gang årlig og kan fastsette frister for slik offentliggjøring. Finanstilsynet kan også gi pålegg om å benytte bestemte medier og steder, herunder verdipapirforetakets nettsider, for andre offentliggjøringene enn årsregnskapet.

(2) Finanstilsynet kan pålegge morforetaket i en verdipapirforetaksgruppe å offentliggjøre på årlig basis en beskrivelse av gruppens juridiske, styringsmessige og organisatoriske struktur.

§ 9-57 Verdipapirforetak med morforetak i en tredjestat

Når to eller flere verdipapirforetak har et morforetak i en tredjestat og Finanstilsynet ville ha vært gruppetilsynsmyndighet dersom morforetaket hadde vært etablert i EØS, kan Finanstilsynet kreve at det opprettes et mellomliggende holdingselskap i en EØS-stat.

§ 11-24 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Anvendelsen av minste tillatte kursendringer skal ikke forhindre det regulerte markedet fra å matche ordrer av stort omfang i midtpunktet mellom gjeldende kjøps- og salgspriser.

§ 17-1 første ledd ny bokstav n skal lyde: n. forordning (EU) 2022/2554

§ 20-1 annet ledd skal lyde:

(2) Finanstilsynet kan kreve de opplysninger fra verdipapirforetakene som nevnt i første ledd som anses nødvendige av hensyn til finansiell stabilitet eller for å kontrollere at de regler som gjelder for virksomheten her i landet, overholdes.

§ 20-2 annet ledd skal lyde:

(2) Første ledd er ikke til hinder for at Finanstilsynet kan foreta den stedlige kontroll som anses nødvendig av hensyn til finansiell stabilitet eller for å kontrollere at

de regler som gjelder for filialens eller den tilknyttede agentens virksomhet her i landet, overholdes.

§ 21-5 første ledd skal lyde:

(1) Finanstilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr ved overtredelse av *bestemmelser i kapittel 8, kapittel 9 avsnitt I til VII og kapittel 10* til 15, plikter som følger av enkeltvedtak gitt med hjemmel i noen av *disse bestemmelsene*, og forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene.

Ny § 21-5 a skal lyde:

§ 21-5 a Overtredelse av regler om verdipapirforetaks kapitalforhold og virksomhetsstyring

(1) Finanstilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr ved overtredelse av § 9-44, verdipapirforetaksforordningen artikkel 9 nr. 1 for så vidt gjelder forordning (EU) nr. 575/2013 artikkel 28, 52 eller 63 om utbetalinger til innehavere av instrumenter som inngår i verdipapirforetakets ansvarlige kapital, verdipapirforetaksforordningen artikkel 37 om konsentrasjonsrisiko, verdipapirforetaksforordningen artikkel 43 om likviditetskrav ved gjentatte eller vedvarende brudd, verdipapirforetaksforordningen sjette del om offentliggjøring av opplysninger, verdipapirforetaksforordningen artikkel 54 nr. 1 bokstav b og e om rapportering av kapitalkrav og konsentrasjonsrisiko og forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene.

(2) For foretak kan det fastsettes overtredelsesgebyr på inntil 50 millioner kroner eller opptil 10 prosent av den samlede årsomsetningen etter siste godkjente årsregnskap.

(3) Overtredelsesgebyret for foretak kan fastsettes til inntil to ganger oppnådd fortjeneste eller unngått tap som følge av overtredelsen, dersom dette gir høyere gebyr enn utmålingen etter annet ledd.

(4) For fysiske personer kan det fastsettes overtredelsesgebyr på inntil 50 millioner kroner.

(5) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her.

§ 21-14 nytt nr. 9 skal lyde:

9. eventuelle følger av overtredelsen for finansiell stabilitet,

Nåværende nr. 9 blir nytt nr. 10.

II

I lov 20. juni 2014 nr. 28 om forvaltning av alternative investeringsfond gjøres følgende endringer:

§ 2-7 første ledd bokstav b skal lyde:

- b. slik at den ansvarlige kapitalen til enhver tid minst skal tilsvare en fjerdedel av foretakets faste kostnader i det foregående år, *beregnet i samsvar med forordning (EU) 2019/2033 artikkel 13.*

§ 5-2 første ledd bokstav b skal lyde:

- b. verdipapirforetak etablert i en EØS-stat, med tillatelse til å yte tilknyttet tjeneste som nevnt i verdipapirhandelloven § 2-6 første ledd nr. 1 og som har en ansvarlig kapital som minst utgjør et beløp i norske kroner tilsvarende 750 000 euro, eller

III

I lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern gjøres følgende endringer:

§ 1-5 fjerde ledd skal lyde:

(4) Som kredittinstitusjon regnes bank, kredittforetak og foretak som nevnt i artikkel 4 nr. 1 (1) bokstav b i forordning (EU) nr. 575/2013, som gjennomført i forskrift fastsatt med hjemmel i § 1-8.

§ 1-8 skal lyde:

§ 1-8 Forskrift om tilsyns- og kapitalkrav for kredittinstitusjoner

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler som gjennomfører EØS-regler om tilsyns- og kapitalkrav for kredittinstitusjoner.

Ny § 2-8 a skal lyde:

§ 2-8 a Konesjon som foretak som nevnt i forordning (EU) nr. 575/2013 artikkel 4 nr. 1 (1) bokstav b

(1) Verdipapirforetak som har tillatelse til å yte investeringstjenester og drive investeringsvirksomhet som nevnt i verdipapirhandelloven § 2-1 første ledd nr. 3 og 6, og som overskrider en av beløpstersklene i annet ledd bokstav a eller b, må ha tillatelse til å drive virksomhet som kredittinstitusjon.

(2) Verdipapirforetaket skal søke om tillatelse etter første ledd senest på den datoen en av følgende beløpsterskler er overskredet, beregnet over en sammenhengende periode på tolv måneder:

- gjennomsnittet av samlede månedlige eiendeler utgjør et beløp i norske kroner som minst svarer til 30 milliarder euro,
- foretaket inngår i en gruppe med andre foretak som har tillatelse til å yte investeringstjenester og drive investeringsvirksomhet som nevnt i verdipapirhandelloven § 2-1 første ledd nr. 3 og 6, foretakene har hver for seg samlede eiendeler som utgjør et beløp i norske kroner som svarer til mindre enn 30 millioner euro, og den samlede verdien av alle foretakenes konsoliderte eiendeler utgjør et beløp i norske kroner som minst svarer til 30 millioner euro.

(3) Foretaket kan fortsette å yte investeringstjenester og drive investeringsvirksomhet som nevnt i verdipapirhandelloven § 2-1 første ledd nr. 3 og 6 i påvente av tillatelsen til å drive virksomhet som kredittinstitusjon.

(4) For foretak som nevnt i paragrafen her gjelder bestemmelsene om kredittforetak i lov og forskrifter gitt i medhold av lov.

(5) Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om konsesjonsbehandling for foretak som nevnt i paragrafen her og om beregningen av beløpstersklene.

§ 3-7 første ledd bokstav f og ny bokstav g skal lyde:

- foretaket ville utgjøre en trussel mot betalingssystemets stabilitet eller tilliten til det, dersom det fortsatte sin betalingstjenestevirksomhet,
- foretaket driver bare virksomhet som nevnt i § 2-8 a og har i fem sammenhengende år hatt gjennomsnittlig samlede eiendeler under beløpstersklene som nevnt i den paragrafen.

§ 10-6 første ledd annet punktum oppheves.

§ 20-1 første ledd bokstav a skal lyde:

- banker og kredittforetak, samt verdipapirforetak som er omfattet av minstekravet til startkapital i verdipapirhandelloven § 9-41 første ledd,

§ 20-1 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Departementet kan i forskrift fastsette utfyllende regler om krav til ansvarlig kapital på individuelt grunnlag og tilleggskrav til ansvarlig kapital for verdipapirforetak.

IV

I lov 17. juni 2016 nr. 30 om EØS-finanstilsyn gjøres følgende endring:

§ 1 skal lyde:

§ 1 EØS-regler om Den europeiske banktilsynsmyndighet
EØS-avtalen vedlegg IX nr. 31g (forordning (EU) nr. 1093/2010) om opprettelse av en europeisk tilsynsmyndighet (Den europeiske banktilsynsmyndighet) som endret ved forordning (EU) nr. 1022/2013 og forordning (EU) 2019/2033, gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

V

- Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
- Departementet kan gi overgangsregler.

Oslo, i finanskomiteen, den 11. desember 2025

Tuva Moflag

leder

Henrik Asheim

ordfører

